

E-KUTATÁS AZ EGYHÁZI LEVÉLTÁRAKBAN

„ÚTRAVALÓ” A MATRICULA.HU WEBHELY HASZNÁLATÁHOZ

matricula.hu

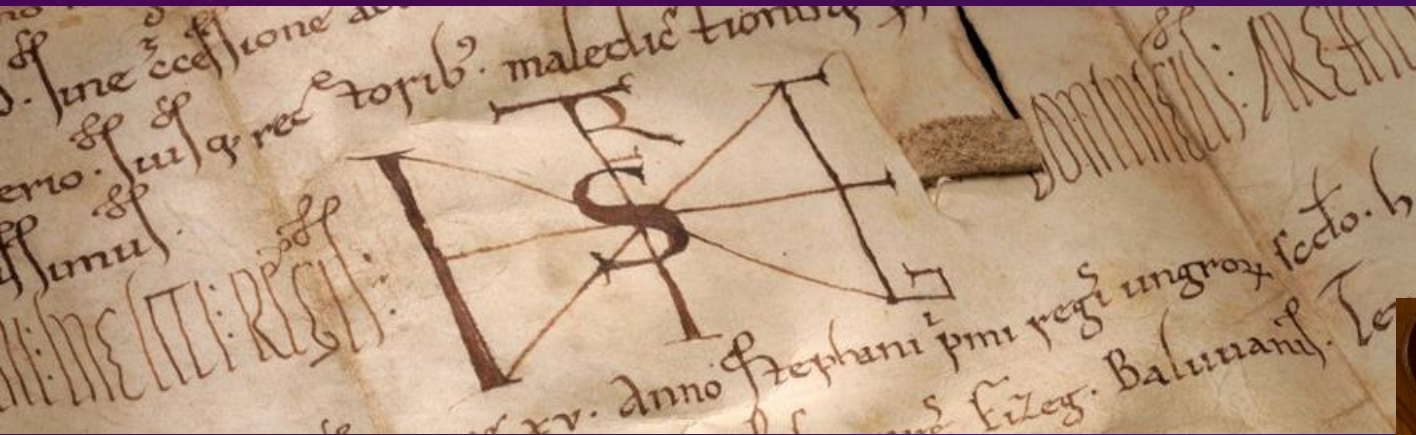
e-kutatas a magyarországi egyházi levéltárakban

LEVÉLTÁRI PIKNIK, BFL, 2026. JÚNIUS 6.

LAKATOS ANDOR (PHD), LEVÉLTÁRVEZETŐ,
KALOCSAI FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR (KFL)

LEVÉLTÁRAK... MIT TESZÜNK?

Böngészés ▾

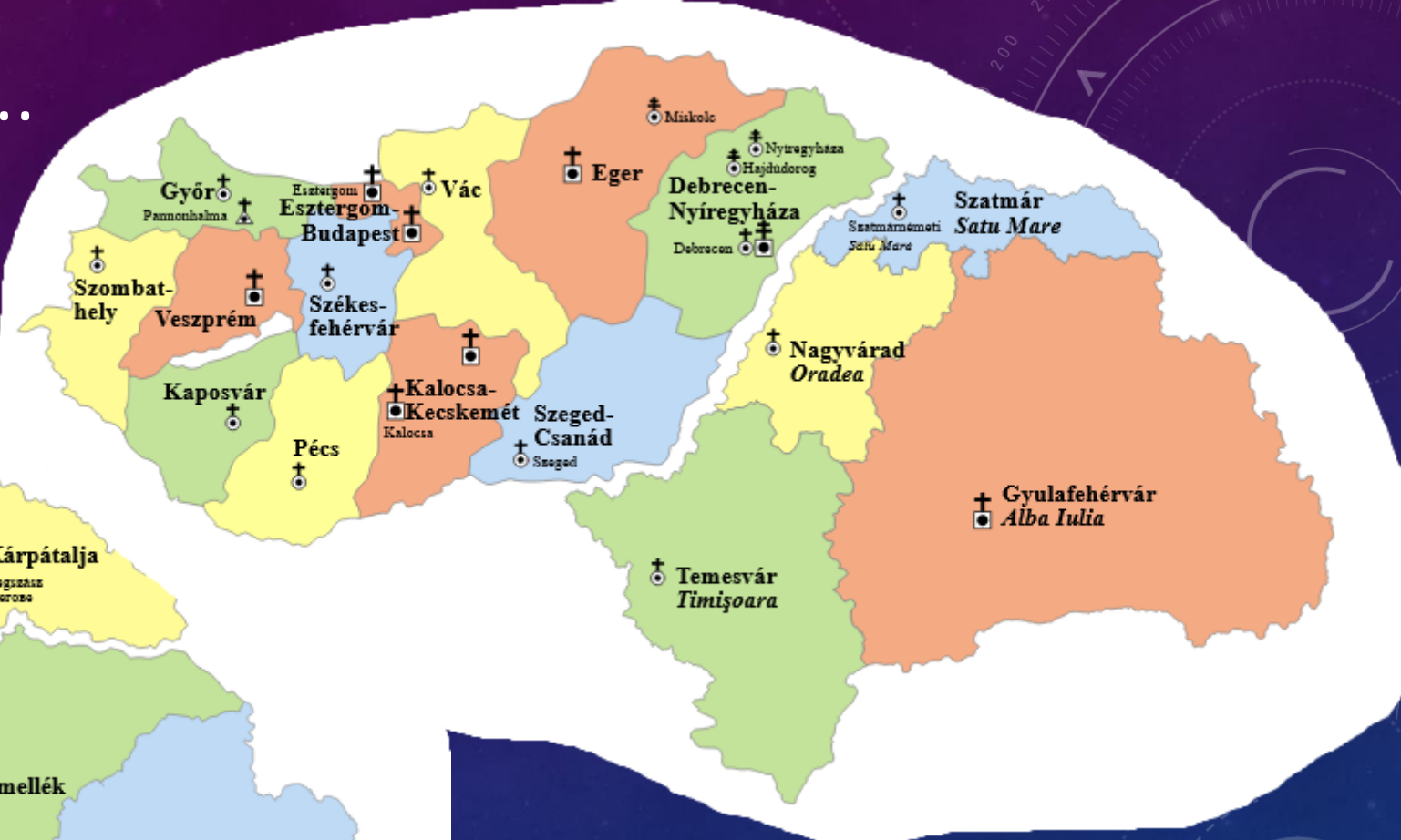
Keresés

Magyarországi egyházi levéltárak közös segédlete (AtoM meghajtással)

- A múlt egyedi, írásos dokumentumait...
MEGŐRIZZÜK (épségben, rendben)
- **FELTÁRJUK** (leírjuk, ismertetjük)
- **ELÉRHETŐVÉ TESSZÜK** (kutató- és ügyfélszolgálat)
- **A 21. SZÁZADBAN: FORRÁSFELTÁRÁST, ONLINE ADATSZOLGÁLTATÁST VÉGSZÜNK**

EGYHÁZI LEVÉLTÁRAK... KIK VAGYUNK?

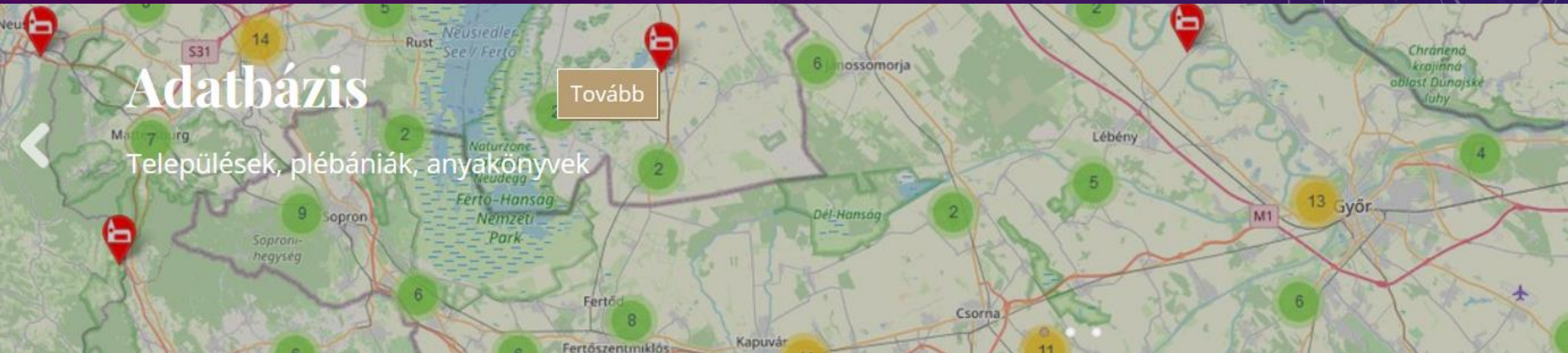
- kb. 50 intézményben, 100 egyházi levéltáros (nyilvános magánlevéltárak)
- Néhány fős gyűjtemények (könyvtárak, kincstárak/múzeumok közelében)
- Magyar Egyházi Levéltárosok Egyesülete (MELTE) „lefed” bennünket

EGYHÁZI LEVÉLTÁROSOK... KIK VAGYUNK?

- Az ország levéltárosainak közel 10%-a, az őrzött iratok hasonló arányban, de jelentős forrásértékkel
- A rendszerváltás után nemzedékváltás, fiatal szakemberek (díjak, szakmai elismerések, innováció)

A HELYI SZINTEK FONTOSSÁGÁRÓL

- Az egyházak működésében alapvető fontosságúak a helyi közösségek (plébániák, egyházközségek)
- A vallás a múltban közösségi magatartási forma, a helyi közösségekben érhető tetten (ld. vallási néprajz)
- Az egyházi levéltári forrásokban is meghatározó ez a „helyi érték”, a helyi szintek aránya
- Ez gyakran megfogható iratsorozatokban is tetten érhető, a források a „térképre helyezhetők”, a polcokon helynevek ismétlődnek...

A FORRÁSÉRTÉKRŐL – EGY ÁTALAKULÁS TÜKRÉBEN

- „Ha a ma lesz a holnap tegnapja...” jogbiztosító irat >>> történeti forrás
- A forrásérték hivatali szinteken és a kutatói érdeklődés szempontjából is megítélhető (változik!)
- A 20. sz. vége óta tömegessé vált a család- és helytörténeti kutatói érdeklődés a levéltárakban, 90%-ban a helyi szintek forrásait keresik a kutatók, és az amatőrökből mára önkéntes segítők lettek

EGYHÁZI LEVÉLTÁRI FORRÁSOK ÉS KUTATÓI IGÉNYEK TALÁLKOZÁSA A HELYI SZINTEKEN: E-KUTATÁS

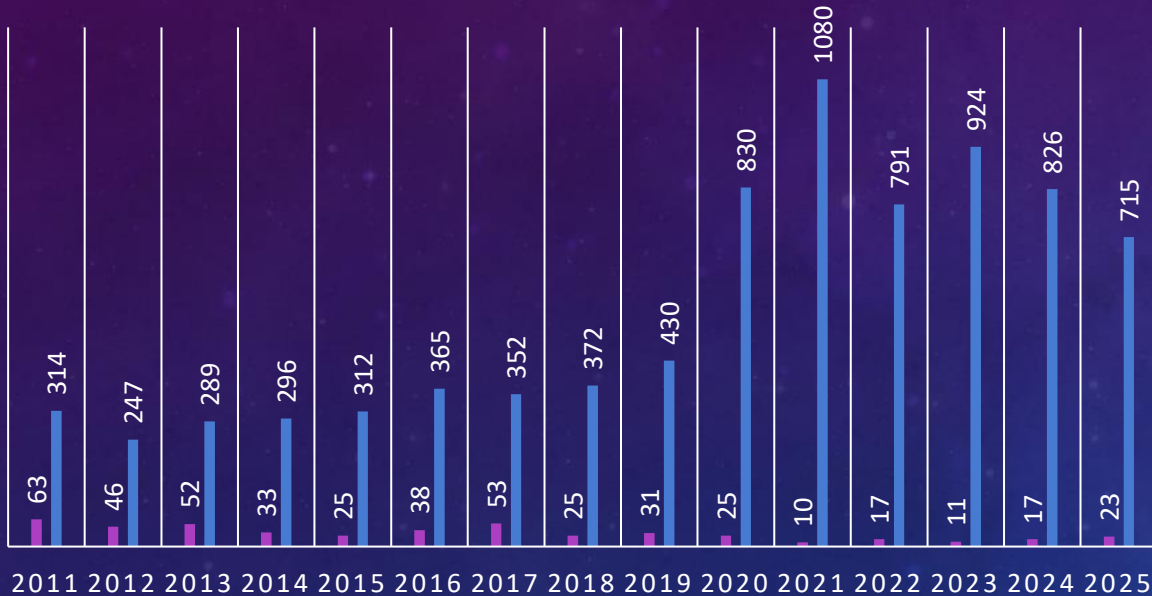
- Forrásfeltárás + tömeges kutatói igények >>> e-kutatás (források képének online közzététele)
- Regisztrált kutatók, fizetős szolgáltatás >>> fenntartható projektek (digitalizált tartalom létrehozása, bővítése, szolgáltatása hosszú távon)
- Kicsi intézmények, fapados megoldások >>> a tartalom helyi szinten történő strukturálása-kutatása

KUTATÓI STATISZTIKA – EREDMÉNYEK 2011-2025

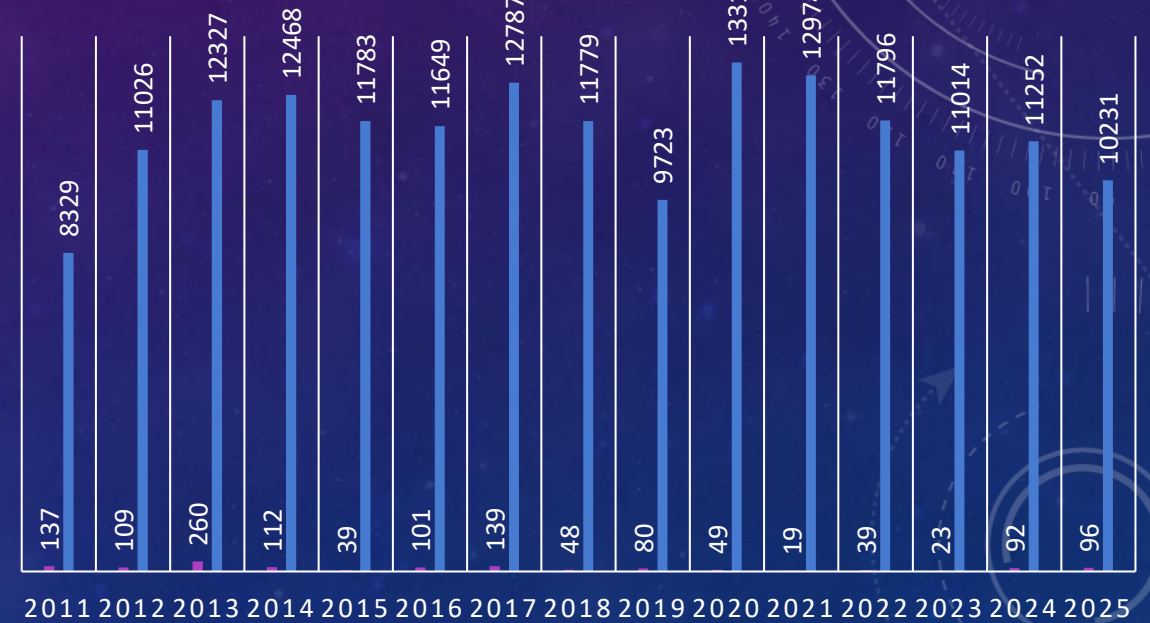
KFL KUTATÓK/E-KUTATÓK

■ kutató ■ e-kutató

KFL KUTATÓFORGALOM JELENLÉTI/ONLINE ESET

■ kutatótermi látogatás ■ e-kutatás belépés

- 15 év alatt 469 jelenléti kutató (5%) és 8143 e-kutatói regisztráció (95%)
- 15 év alatt 1343 jelenléti kutatási eset (1%) és 172.448 e-kutatói belépés (99%)
- Non-stop online kutatás, „fordított világ”, dolgozó rétegek, külföldiek és fiatalok is megjelentek

E-KUTATÁS STATISZTIKA AZ EGYHÁZI LEVÉLTÁRAKBAN

E-kutatás

Tovább

a magyarországi egyházi levéltárakban

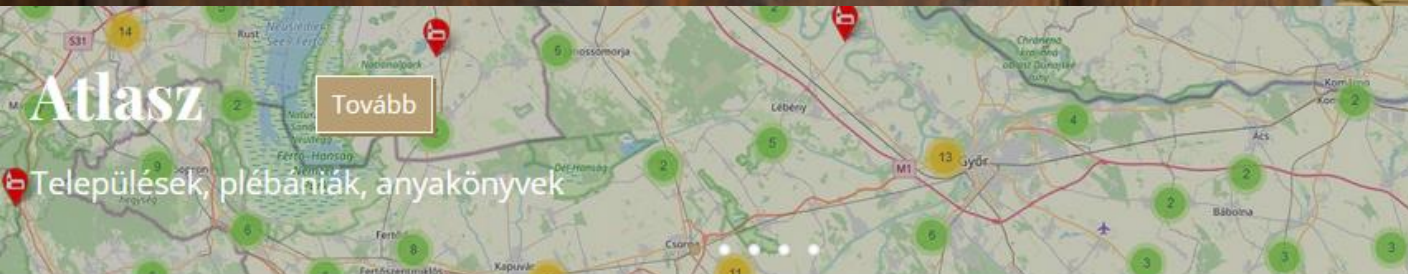
- Kb. 9 millió digitalizált kép az egyházi levéltárakban
- Kb. 8 millió kép e-kutatás szolgáltatásban
- Kb. 5 millió anyakönyvi képfelvétel e-kutatásban
- Utóbbi öt évben: jelenléti kutató 11%, e-kutató 89%, forgalom: jelenléti kutatási eset 1-2%, e-kutatási belépés 98-99%
- 40-50 ezer e-kutatói belépés évente

MATRICULA.HU – KÖZÖS ONLINE SZOLGÁLTATÓHELY

E-kutatás

Tovább

a magyarországi egyházi levéltárakban

matricula.hu

e-kutatás a magyarországi egyházi levéltárakban

- 15 év alatt 17 e-kutatás szolgáltatás indult az egyházi levéltárakban, ebből 12 a matricula.hu webhelyre költözött
- Egyetlen regisztráció, de sok megrendelési lehetőség (az e-kutatás „plázája”)
- Közös platformok, közös segédlet-adatbázisok készítése is megkezdődött

E-kutatás

a magyarországi
egyházi
levéltárakban

Tovább

[m] Publica

Egyházi levéltárak
szabadon
kutatható
digitalizált iratai

Tovább

[m] Atlasz

Plébániák,
rendházak, iskolák,
anyakönyvek

Tovább

[m] Névkereső

a magyarországi
egyházi
levéltárakban

Tovább

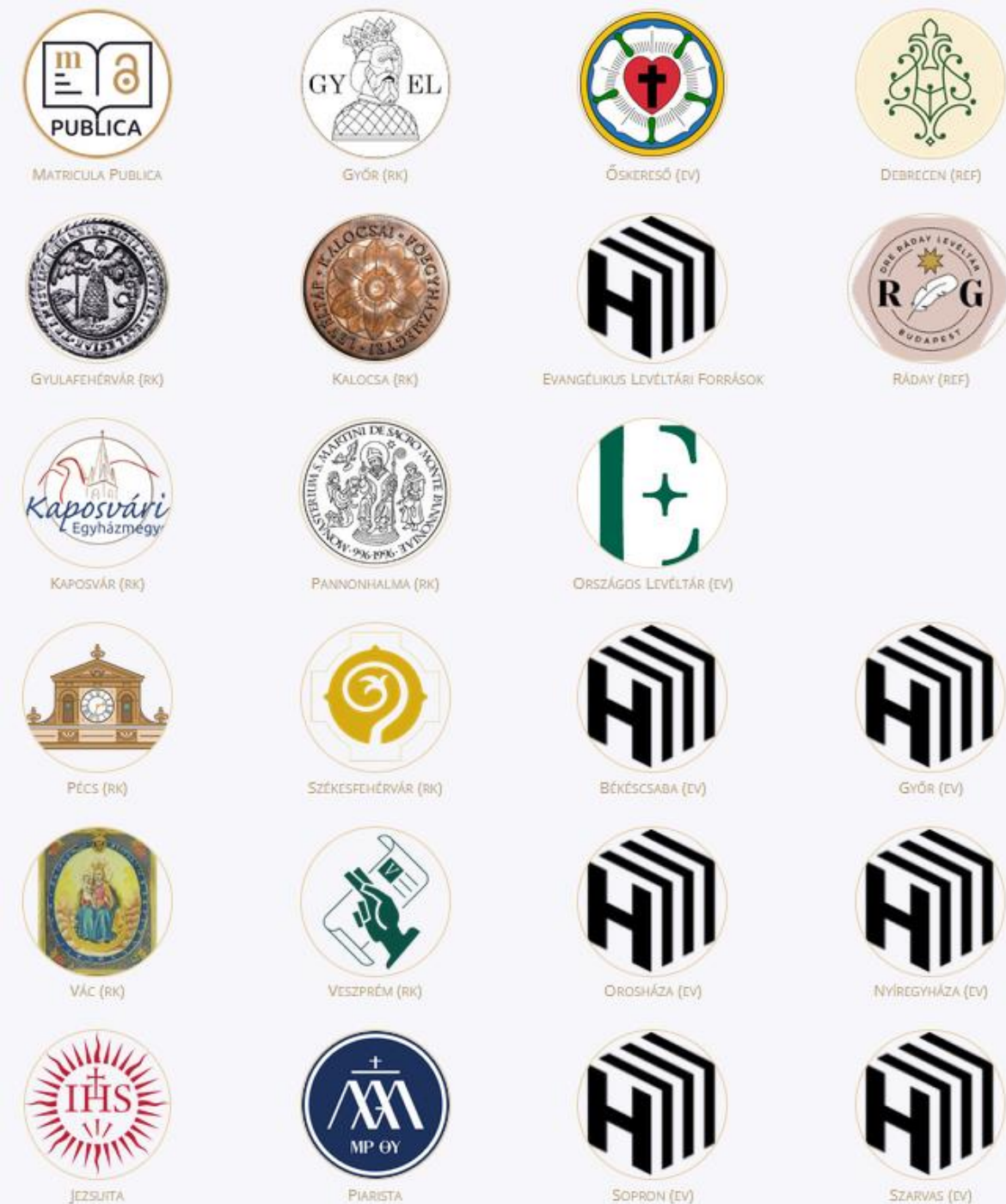
Szerzetes Magyarország

kutatási projekt a
szerzetesi
jelenlétről 1918-
1989 között

Tovább

E-KUTATÁS „ÚTRAVALÓ”

- Előnyök: *anyakönyvi és helytörténeti jellegű tartalom* található a kutatói érdeklődéssel *anyakönyvi jellegű források széles spektruma, elérhetősége* (másod- és harmadpéldányok, bérmálási, katonai, áttérési, felmentések, javítások stb.), 90-60-30...
mutatók használatának lehetősége (jelentős mennyiségben, akár az indexelések-feldolgozások kiinduló pontja is lehetett volna/lehetne...)
- Hátrányok: *felekezeti töredezettség, különbségek, intézményenként külön rendelkezések, eljárások*
metaadatok mennyisége, segédlet-adatbázisok tartalma egyelőre szerény, a térképre tett „nézegetős-olvasgató” böngésző használat jellemző
- Jövő lehetőségei: külső erőforrásokra is építeni, **partnereket keresni**, pl. MI + önkéntesek >>> új adatbázisok, segédletek

ÜTKÖZŐPONTOK, ELLENTÉTES FOLYAMATOK

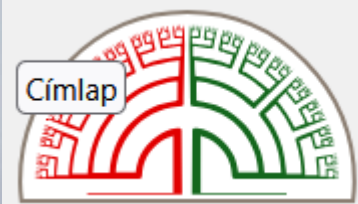

Korosztályok közeledése

Folytonos tanulás

Felnőttképzés

Aktivitás, motiváltság

**MAGYAR
CSALÁDTÖRTÉNET-KUTATÓ
EGYESÜLET**

**Kötődés a szülőföldhöz,
hagyományápolás**

Önkéntesség

Közösségteremtés

- Személyes adatok védelme >>><<< személyi adatok iránti növekvő történelmi érdeklődés (családkutatás), egyre korlátozottabb levéltári forráshasználattal
- Hogyan érvényesítsük a személyes/érzékeny adatok védelmét a történelmi forrásoknál? (Régi iratokban hemzsegnek a hasonló adatok...)
- Ki a felelős jogsértés esetén? A forrást őrző vagy aki publikálja?

E-kutatás
2011
2012
Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár
Matricula-Historia-online
Regisztrációhoz és díjfizetéshez kötött
e-archivum
Matricula-Historia-online

E-kutatás
2012
Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár
KFL-online
Regisztrációhoz és díjfizetéshez kötött
e-archivum
KFL-online

Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár
Horváth Sándor hagyatéka
Regisztrációt követően ingyenes

KFL e-archivum nyílt napok:
2025.12.17-től 2025.12.31-ig

2010 2025
15 éves az e-kutatás Kalocsán

**KALOCSA ÉS SZÁLLÁSAI
ANYAKÖNYVI ADATBÁZIS**

KFL • E-ARCHIVUM • 2020

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!**

Élményekben gazdag, eredményes kutatást kívánunk!